

EN "FOGLSKADARES" BEKÄNNELSE

Jag tillhör "foglskadarna". Det tycks vara den kollektiva benämningen bland Holmöborna på alla som besöker deras ö med ryggsäck eller kikare. Har man bådadera och dyker upp andra månader än juni, juli eller augusti, råder ingen tvekan. Då är man "foglskadare". Därmed jämt

Holmöborna är ibland lite skeptiska gentemot "foglskadarnas" förehavanden. En någorlunda självkritisk ornitolog bör ha förståelse för det. Vi kommer vid de mest underliga tider på året, med fascinerande innehållsrika packningar och bor på konstiga ställen runt om på ön. Vi är vakna och ute huvudsakligen de timmar på dygnet som vanligt folk tar igen sig inomhus eller sover. Allt detta för att se små dunklädda varelser. Ju mer förflugna och sällsynta desto bättre. Vad i herrans namn kan det vara för vits med det?

Vi skall inte besvara den frågan här och nu. Envar som besöker Holmön, ornitolog eller icke, löper stor risk att bli fast i en vana. Det har jag blivit. Får jag inte minst tre gånger om året glida in med färjan i Byvikens hamn, börjar det kliä över hela kroppen, Mina tankar flackar och far. Någonting fattas.

Det beror inte på att jag får se för lite fågel på fastlandet. Nej, faktum är att jag "upptäckte" Holmön långt innan jag blev "foglskadare". Innan jag såg skillnad på en bivrak och en gök. Men någonting på Holmön finns ingen annan stans. Miljön. Människorna. Mopederna. Affären. Vädrret. Och, förvisso, fåglarna.

Eftersom de sistnämnda tillägnas merparten av denna trycksak, låter jag dem hamna i skymundan. Allt det andra som är Holmön, är viktigare. En sällsam blandning av gammalt och nytt. Lummigt och kargt. Varmt och kallt. Torrt och vått. "Urskogar" och kulturbygd. Den måste upplevas för att förstå. Börja på John Fredrikssons affär. Byns hjärta. Belägen vid den enda korsning på ön som skulle kunna motivera ett trafikljus. Där finns allt du behöver. Och femhundra saker till, som någon annan behöver, eller ligger kvar sedan femton år. Besök banken. Den ligger i samma hus. Det gör bensinstationen också.

Holmön var en gång Sveriges minsta kommun. Dagens hundratalet bofasta är kommunmedborgare i Umeå. Om nu det är någon större lycka. Holmön lever ändå sitt eget liv. Kanske mer än många andra Svenska ösamhällen. För tillfället tycks detta liv vara inne i en fas av väntan. Ett avvaktande på vad som komma skall efter det jordbrukar- och fiskeliv som i många hundra år varit öbornas näringsfång. Medan utvecklingen liksom står och tvekar går allt det andra sin gilla gång. Mopederna knattrar. Solen skiner. Älgarna betar i potatislandén.

Det finns väldigt många mopeder på ön. De flesta går. Några går långsamt. Och några enstaka går alldeles fantastiskt fort. Jag tror att mopederna är fler än bilarna, ett ovanligt förhållande i Sverige idag. Att vagnparken till största delen utgörs av mer eller mindre antika folkvagnar gör inte saken sämre. Det tar dig maximalt tre Holmövistelser att inse vilken välsignelse det är att färjan från fastlandet inte tar några bilar.

Och så har vi ju det här med solen. Den avlägsna stjärnan som styr folkvandringarna i semestertider. Den om något, hör Holmön till. Någon kanske invänder att solen lyser mest på Gotland och i Piteå, för det har både Bergvalls skolatlas och John Pohlman intygat. Sant eller ej — det är ytterst få platser i vårt land där du har mindre användning för ett regnställ på sommaren än på Holmön. Så många orter och områden brukar skryta med att vara soligast att hela resonemanget känns nött och ointressant. Jag var länge skeptisk själv. Men 11 år av Holmövistelser har övertygat mig! Vädret är i särklass! Kanske en opartisk bedömning av fiskarnas solbränna längs Sveriges kustser är det enda rättvisa sättet att få slut på allt "solen—lyser—mest—hos—oss—snack" i turistbroschyrenna.

Badtemperaturen är en helt annan femma. Lägg till en tia så får en uppfattning om den normala. Ta i stället för ett bad en promenad i byn; gå till posten, sväng av till höger ut mot Berguddens fyr. Då förstår du det där med "sällsam blandning" jag tidigare nämnde. Holmö by är för mig nordligt, sydligt och östligt på en gång. Småväxta träd och lågdor där hävden upphört som i en övergiven fjällby. Lummiga bersåer och stengärdesgårdar fulla med törnsångare och törnskator som i sydsverige. Vinden som ligger på från havet nästan jämt — som i Norge. Den finska kustens typiska låglänta grantaggiga profil. Allt detta gör Holmön speciell. Till så mycket på en gång.

Också när sommaren är förbi är atmosfären speciell. De bofasta lever med naturen på ett sätt som få svenskar gör idag. Bär, svamp, fiske och jakt är självklara samtalsämnen. Konkurrerar ut allt utom möjligen väder och vind! Många Holmöbor har stor kunskap om naturen de lever i. Ofta anorlunda kunskap än den t.ex. ornitologer har, men minst lika viktig. Tillsammans kan Holmön och dess folk lära oss alla mycket om natur och kultur vid Västerbottenskusten. Besök gärna Holmön ofta. Kanske blir du lika "beroende" som jag. Glöm dock aldrig bort att umgås varligt med naturen. Och hoppas att naturen är varlig med dig. Själv har jag aldrig råkat värre ut än bli föremål för närgånget intresse för älgar. Det är nämligen gott om skogens konung. Och han är lite väl tam ibland. Elaka rykten hävdar att älgjakten till viss del utförs från köksfönster! Inte desto mindre är älgen skadegöraren nummer ett i öns trädgårdar och odlingar.

Till sist en liten varning. Om något som också är typiskt Holmön; resorna dit och tillbaka. Ytterst få anländer till och far ifrån ön på något annat sätt än med båt. De i och för sig mycket sjövärdiga, men ack så pikant gungiga färjorna, som ända fram till hösten 1983 skötte den reguljära trafiken, har varit en ständig källa till spänning. Jag skall aldrig glömma när jag

p.g.a. min behövande blick fick min första lilla bruna påse av Valter på båten. Sedan dessa har jag varit sjösjuk ytterligare tre gånger. Kanske inte så ofta, men, som sagt, en ständig källa till spänning och förväntan.

Den nya färjan kommer kanske att beröva eller befria kommande generationer Holmöfarare från effekterna av Kvarkens krabba sjö. På gott och ont. Men många attraktioner kvarstår!! Vi får se vad det blir av Holmön. Må den och dess invånare aldrig tyna bort! Jag och många med mig kommer att återvända och återvända. Till det där speciella. Som "foglskådare" eller någon annan.

INSEKTKURS

Ostrobothnia Australis arrangerar veckoslutet **23—24.5.** en kurs i praktisk insektskunskap på Nabbens kurs- och forskningsgård i Maxmo.

Kursledare blir FL **Gunilla Ståhls** och FM **Kristian Westman** som båda två har en lång erfarenhet bl.a. från entomologiska museet i Helsingfors.

Kursen omfattar framförallt insamling med olika fångst redskap i fält, bestämning, etikettering och i någon mån föreläsningar om insekter.

Kursen är främst avsedd för skolelever i högstadie- och gymnasieålder.

Svenska studieförbundet är medarrangör och därför kan vi hålla kursavgiften 70/mk/person (transporter, övernattnig, mat).

Till kursen antas 12 elever.

Anmälan görs skriftligen till Ostrobothnia Australis, Hovrättsesplanaden 9, 65110 Vasa före den 14.5. Alla antagna får närmare program per post. Förfrågningar besvaras även av Thomas Öhman tel. 961-120 053.

Styrelsen för OA

SOLROSFRÖN

Fågelfrön finns att köpa från muséet till samma pris som förr: **8 mk/kg.** Solrosorna är odlade i Malax och torrt lagrade. Renheten är alltså garanterad.